IX. évfolyam. Celldömölk, (Kis-Cell) 1907. április 21. 16. szám.

Kemenesvidék

KÖZERDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

(„KIS-CZELL és VIDÉKE".) Megjelenik minden vasárnap. („KIS-CZELL és VIDÉKE".)

Előfizetési ár:
Egy évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. —
Fél évre . . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Szerkesztővel értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő: Huss Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Celldömölk, „Sas"-szálloda, 5-ös számu szoba. — Minden ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető mindennemű küldemények.

Katonadolog.

Besorozott legények dalától hangzik a tavaszi lég, pirospántlikás legények zengik tele tüdővel, hogy maradt itt egy kettő-három nyomorult és épen olyan hangosan adnak kifejezést sajnálatuknak, amelylyel a szegény lányok iránt vselteinek, kik fölött beborult az ég.

És minden esztendőben ilyenkor fel sajog a mi szivünk is, amikor látnunk kell azt az érvágást, melyet sorozásnak mondanak, és mely ezer és ezer munkátbiró és munkára képes embert von el foglalkozásától.

De nem csak erre kell gondolnunk ha a regruták serege eivonul az ablakunk alatt De gondolnunk kell arra a szomoru statisztikára, amely a napnál világosabban kimutatja azt a veszteséget is, mely immár jóvá egyáltalán nem tehető, örökre elveszett véreink ezreit.

A legszomorubb statisztika tárul ki ilyenkor szemeink előtt.

Sok helyütt alig jelentkezik 20—25 %-a a sorozásra köteleseknek. A többi messze messze idegenbe küzd kenyérért és talán már régesrégen el is felejtette, hogy van valahol, tul az operencián egy ország, ahol most szigoru arcu, csillagos urak keresik, hogy merre is van a stellungapflichtig Andreas Nagy.

Tehetetlenségünkön szinte kétségbe kell esnünk, há e kérdésen hosszasabban gondolkozunk.

Hogyan, világosan látjuk mindeme nyomoruság okát és ne állana módunkban semmit se tenni ez ellen. nem volna erőnk arra, hogy a nemzet utjából elháritsuk azokat az akadályokat, melyet ellenséges végzetünk utjába gördített?

Minden embernek kötelessége, hogy nemcsak a maga, de embertársai helyzetén is könnyitsen. Ez az igyekezet meg is van a legtöbb modern társadalomban, csak épen a mi szerencsétlen viszonyaink olyanok, hogy még gondolni sem merünk gyors és gyokeres segitségre.

Pedig mennél tovább várakozunk, annál veszedelmesebb helyzet előtt álunk. Erőnk egyre fogy, másrészt pedig az itt maradt elemek elégületlensége oly rohamos mértékben emelkedik, hogy rövid időn belül alig tehetünk valamit az ellen, hogy a hömpölygő áradat keresztül ne törje azokat a gátakat, amelyeken ma még zsilipnyitásával könnyüszerrel segithetnénk.

Hiszen nem kell sokat okoskodnunk, elegendő, ha a hozzánk legközelebbi szomszéd állam állapotát némi megfigyelésre méltatjuk.

Romániának gazdasági és társadalmi viszonyai a mieinkkel nagyjából megegyeznek. Kivándorlás, szociális mizériák, mind, mind mintha csak a mieinknek szolgai mása lenne.

Es mit kell látnunk? Rettenetesen boszulta meg magát mindaza rettenetes hanyagság és könnyelmüség, melyel a bojár urak a szociális kérdéseket kezelték. Kitört az elégületlenség és a vér és tüz jelzi a nyomdokait. Azaz intézkedés, mely békés időben talán tulos tul is kielégitette volna az elégületleneket, ma már kevésnek bizonyult és kárba veszett a roman király minden ékesen szóló proklamációja, a pusztulást mi sem tartoztathatta fel.

Soha nem szabad elfelednünk azt. hogy a kicsikart engedmény nem engedmény többé.

És ha erre gondolunk, akkor helyzetünk még vigasztalhatatlanabbnak, még kekeservesebbnek látszik.

Hiszen talán már ma is elkéstünk. Esetleges engedményeink talán már ma is olyanoknak látszanak, mint a melyeket csak a végső kétségbeesés tudott belőlünk kicsikarni.

Evek óta tele van mindenki panaszszal, keserüséggel. Drága az élelem, rossz közgazdasági politika koldussá tesi a nemzetet, mincs munka, nincs munkás, sem munkáltató, a nemzet ereje sorvad, gyengül és ime, még most sincs semmiféle intézkedés, mely csak kisérletét is jelenthetné a helyzet szanálásának.

Ugy hiszem, nem kell részletesebben fejtegetnünk, hogy mindez, talán később, talán hamarabb, rettenetessen meg fogja boszulni magát.

Ne várjuk meg ezt az utolsó percet. Könnyitsünk a népen, könnyitsünk magunkon. — Lehetetlen, hogy minden illetékes tényező kinai fallal zárkózzék e akkor is, ha világosan látja a feneketlen mélységet, mely e lejtő aljában annyira feketélik.

Már csak igen kevés időnk van cse-

TÁRCA.

A nők.

Darázsfészekbé nyulok. VakMerőséggel fognak vádolni. S némileg igazuk is van, mert habár egy régi közmondás szerint: bátraké a szerencse, hagyon keveset használ az nekem, miután Fortuma, a szerencse istenasszonya maga is nő, a igy nem fog támogatni olyan válalatokat, a melyeknek éle a saját neme ellen van irányitva. Egyetlen egy szalmaszál van amibe kapaszkodhatom s ez az, hogy az egész müvelt világban évtizedek óta korteskednek a nők emancipációja mellett. Reménylem tehát, hogy tisztelt jövendőbeli választónőink, képviselőnőink, nőnemü miniszereink és biráink már eleve is annyi parlamentáris tapintatot fognak tanusitani, hogy nyugalommal végig hallgatják mind azt, amit róluk ezuttal eltereferélek.

Csevegésemet egy válogatott gorombasággal kezdhetném, ameiynek elsőbbségi jogát néhai koszorus költőnkre, Jókaira háríthatnám, aki azt mondja; „A legjobb asszony is olyan, mind a harmadnapos hideglelés, akkor érzi magát az ember legjobban, ha elhagyta"; de könnyü volt Jókainak igy beszélni. Ő parókát viselt, én pedig roppantul hiu vagyok, az igaz, hogy gyér, de létező hajszálaimra. S elvégre is engem ezuttal nem malicia, hamisitatlan jóindulat vezet.

„A nő", mondja egy török bölcs, „könyv melyben mindennap olvasunk, de melynek értelmét senkisem betüzte még ki." Hogy élvezetes és tanulságos könyv, legjobban bizonyitja az a körülmény, hogy még mindig ujább és ujabb kiadás jelenik meg belőle, S egy cseppet sem csodálkozom, hogy Salamon királyt „bölcs"-nek nevezték el, Mert akinek 1000 kötetes ilyen könyvtára volt, az nagyon sokat tudhatot, könnyen tulszárnyalhatta böleseségben az egész világot.

Tehát könyv a nő, amelyben naponkint olvasgatunk. Igenis könyv! Elsősorban szakácskönyv. melylyel reggel, délben és este foglalkozik; azután számkönyv, ha a pénzt szüken utalványozzuk, de mégis azt kivánjuk, hogy a házban minden meg legyen. Tankönyv, ha gyermekeink házi, erkölcsös nevelését bizzuk rájuk. Imakönyv, ha ügy bucsuzunk el, hogy: tudod annyukom, egy kis órácskára megyek csak el; végre pedig predikációskönyv, ha szerencsétlenségünkre ugy éjfél után tévedünk haza.

Egy másik közmondás a nő emlékezőtehetségét is könyvhöz hasonlitja. És igaza van, mert évek mulva is képesek nőink. bámulatra méltó és jobb ügyre érdemes tehetséggel, legkisebb

Sirolin
(Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszüni az köhögést, vérköpést, éjjeli izzadást)
Tüdőbetegségek, hurutok, szamárköhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.
Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche" eredeti csomagolást.
„Roche"
Kapható orvosi rendeletre a gyógyszertárakban. — Ára üvegenkint 4.— korona.
F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

lekvésre. Ma még vig nótákat dalolnak utcaszerte a regruták, ki tudja, nem találkozunk-e holnap velük künn, a torlaszokon.

Adja Isten, hogy ne ugy legyen.

De nagy reményünk, sok bizalmunk nincsen. A lappangó tüzet eloltani nehéz feladat, sokkal hamarabb lángrakap, mielőtt még az első parazsára bukkanna.

A magyar tanitóság a magyar iparért.

Huszonnyolcezer tanitó tizennégyezer iskolában az évnek 8—9—10 hónapján másfélmillió gyermeket tanit. Eltekintve attól. hogyha általánosan minden iskolás gyermek évente csak egy koronát költöttünk irószerekre és azokat hazai forrásból szerzi be, másfélmillió korona marad magyar földön, 28.000 intelligens tanitó közvetve is óriási erkölcsi befolyást képes gyakorolni 1 és fél millió zsenge, fogékony gyermekre és azok által a szülőkre.

Ha csak minden tizedik szülőt nyerjük meg a gyermek által, 150.000 családot nyertünk meg a jó ügynek. És ha mindeme 150.000 családnál csak azt érjük el, — hogy évente 100 koronát költenek honi cikkekre, amely 100 koronát eddig idegen árukra költötték, az is tizenöt millió koronára rugna, hozzátéve az előbbi 1 és fél milliót, az már 16 és fel millió korona, a mivel a honi ipart gazdagitották.

Hogy mit tehet az a tanitó a honi ipar és kereskedelem felvirágoztatása érdekében, azt fölösleges hangsulyoznunk: a tanitó kezében van az egész varázskulcs, amely megnyitja a szülők szivét.

Az emberek alapjában véve a szokás, a megszokottság hatása alatt állanak. Megszokta a Mili gyertyát, stockerani lencsét, boszniai szilvát, svéd gyujtót stb, idegen esikkeket. De ha felvilágositjuk azt az alapjában véve jó közönséget, hogy van már most több magyar gyár, amely épen olyan jó gyertyát gyárt, mint ezelőtt Milli, hogy a szepesi, abaujmegyei, felvidéki lencse éppen olyan jó, mint a strockerani; a bányai szilvával, szilvaizzel, a szombathelyi győri, pesti gyufával nem vetekedik más külföldi cikk; a Pelikán és Gyukics fele kalap ép oly jó, mint a Habicht vagy Ita; a magyar keztyü épenséggel fölveszi a versenyt a svéddel, — ha mindázt megértetjük a nagyközönséggel: lehetetlen, hogy ne fogjon rajta, mert minden tisztességes ember szereti hazáját.

Csak ne sajnálja a tanitó a fáradságot. Beszéljen, magyarázzon az iskolában, a társadalomban, a kávéházban, olvasókörben, népgyülésen szóval ahol tere nyilik. Ime a német, a francia, az angol polgár már annyira ki van oktatva arra nezve, hogyha üzletbe megy zsebkést, pénztárcát nyakravalót venni, elsősorban megnézi, honi ipar-e vagy nem?

Való igaz, hogy bennünk ez az érzék nem fejlődhetett ki annyira, mert iparunk még fiatal. De hála istennek már ma egészen izlésesen öltözködhetünk tetőtől talpig honi ipari cikkekben annélkül, hogy cizmadia varrta lábbelit és gubásverte gubát kellene magunkra ölteni.

A zsolnai, gácsi, brassói posztó szép is, jó is. De még ma egy kis áldozatot is kellene hoznunk, attol se volna szabad visszariadnunk.

Tizenkétmillió szinmagyar lakik hazánkban; ha átlagosan csak 100 koronát költene hazánkban iparkészitményekre ugy 1200 millió korona maradna hazánkban egy esztendő alatt.

Ez nem fantázia és tu csigázott remény, hanem tisztán számitási szabály. Kiséreljék meg.

És ha felvirágzik a haza, hugy a vallás- és közoktatásügyi miniszternek nem fog gondot okozni, hogy 6 vagy 10 milliót vegyen-e fel a tanitók fizetésének rendezésére.

UJDONSAGOK.

Az esti harang.

Virágünnep volt künn a zöldben.
Madárdalos, hüs völgy ölén
Virággal volt a rét behintve,
Virágból volt körül sövény.
A zene olyan csábosan szólt,
Oly táncrahivón, édesen!
S mi mégis messze elbolyogtunk
A távol béreen, völgyeken.
Csapongva csörgött utunk mentén
Egy pajzán, hütlen kis patak;
Szerelmes esti pirban égtek
Körül a tölgyes bérefalak.
S hogy mentünk szótlan, álmodozva,
Titkos sóhaj kél ajkamon:
Tán sohasem jön ujra vissza
Ez a magány, ez alkalom!
S mig bámulom tüzét szemednek,
— Keblemre vonva fejedet, —
Kábult agyamnak vágya támad
Ölelni, birni tégedet!
A gondolat, vágy lángra gyulaszt,
Eremben száguld, forr a vér,
Elkárhozni, pokolra szállni
Egy pillanatnak ölvéer!
De im, kigyul az első csillag
Az ég peremén, ott alant;
A szomszéd falu templomában
Imára szól az estharang.
A zene hallgat lenn a völgyben,
Csak szellő sug a fák között,
Az egész tájra körülöttünk
Szent ájtatosság költözött . . .
S mire a hold megkezdi utját
A mérhetetlen tájakon,
Eléd borulva, bünbánóan
A harangzugást hallgatom . . .

Balla Miklós.

— **Hátralékos vidéki előfizetőinket. különösen azokat, akiket az utóbbi időben hétről-hétre külön is felszólitottunk a fizetésre, kik a mult évről még mindig hátralékban vannak, legyenek szivesek a hátralékukat most már postafordultával beküldeni, mert nekünk is szükségünk van a pénzre.**

— **Az uj püspöki helynök.** Dr. István Vilmos megyéspüspök Horváth István prépost kananokot általános helynökévé és egyházmegyei főtanfelügyelővé nevezte ki.

— **Orfeumi dámák vigsága.** Celldömölkön folyó évi április hó 14-én Kiséri Nándor igazgató mintegy 6 tagból alló orfeumi **társulata az** Ü kávéházban kedélyes estélyt rendezett a kávéházi vendégek számára. Az előadás nagyon szépen sikerült s mondható, hogy kitünő tehetségü tagok működtek közre, kiemelendők a társulat női tagjai, kik táncukkal elragadtatták a kávéházi vendégeket, mert oly szép taglejtésekkel mint ők táncoltak, még Takorcson sem tancolnak. A vidám ötletek egymást érték, melyek után sokszor kacagásban tört ki a közönség az ötleteken és a szinpad csillagainak bájos táncán nagyon jól mulatott mindenki, de különösen jól mulatott egy vidéki uriember, ki hogy ezen részére is szerzett vigestélyért háláját még külön is lerója, a szinpad üstökösei, tündéreit meghivta asztalához vendégül hol aztán a pezsgő sem hiányzott, majd meg Ladas a jó öreg prinás egyesbe huzta a szebbnél-szebb talpalá valo nótákat, mire uriemberünk is bemutatta tánc müvészetét és hol egyik, hol masik tündérrel lejtette a deli táncot. A szinpad csillagai a pezsgőzés közben is kimutatták nagy tehetségüket, nagy és szép tehetségük volt az illető uriember kizsebeléséhez s ezen tehetségüket, hogy más elne tanulhassa, vehesse tőlük, a kávéházornacán egyedül a kedves uriemberüknek mutatták be, ki azonban a csillagok nem bemutatott tehetségeinek árát drágán fizette meg, olyannyira, hogy a kapott csattanós csókokért nem csak egy fillérig kihagyta magát fosztani, hanem majd az aranyóra lánc is a kávéházban maradt. Mikor latták a szép és nagylelkűségi tündérek, hogy emberüknek, kedves vendég gazdájuknak már nincs miből a pezsgőt sem kifizetni, kedves barátjukat, ezt vigan dalolva

„Semmi babám semmi
Igy kell ennek lenni,
Tenéked már pénzed nincsen
Megyünk lefeküdni,"

ott hagyták.

— **Az uj jegyzőségek szervezése.** Andrássy Gyula gróf belügyminiszter a vármegye területén uj jegyzőségek szervezésére engedélyezett 37.780 korona államsegélyt a varmegye közönségéhez szombatón érkezett leiratával folyósitotta a szombathelyi m. kir. adóhivatalnál.

— **Szociálisták szervezkedése. A kecsegtető** szocialisták mult vasárnap látogatott népgyülést tartottak Jánosházán, melyre a központ Szeift István pápai lakost küldte ki. A népgyülés, melyen a főbirót Benyó István községi jegyző képviselte, nyugodtan folyt le. Tárgysorozat: 1

vétségeinket a szemünkre lobbantani, Archimedes, a görög tudós és hires matematikus, ki a rómaiak hajóhadát Syrakusa előtt, összetett tükrök segélyével, mérföldnyi távolságból meggyujtotta, egy szilárd pontot kért, hová emeltyüt alkalmazhasson és a földet sarkaiból képes lett volna kiemelni. Kár, hogy Archimedes egészen megfeledkezett a nőkről. Mert hiszen ők azon szilárd pont, amely körül az egész világ forog Semmisem történik a világon, aminek kiindulási pontja vagy végcélja ne a nő volna. Belátta ezt az a hirneves párisi rendőrfőnök is, aki vaskalapos igazsagként állitá föl azt a tételt: „Cherchez la femme." Keresd az asszonyt. Milyen kár hogy Archimedes nem ismerte a tantételt, mert ezzel nem csak a keresett pontra, hanem egyszersmind azon emeltyüre is rajött volna, melylyel a földet sarkaból kiemelheti vala, azután bátran mellőzhette volna a homoru tükröket is, s Syrakusa falaira csak néhány női kavétársaságot kellett volna elhelyeznie és a romaiak hajóhada ettől is tönkrement volna, mert ahhoz a tüzes parazshoz képest, melyet a kavénénikék gyüjtenek ellenségeik fejére, az egykori görögtüz csak ártatlan gyula. A perpetuum mobile kérdésében sem kellett volna annyit faradoznia, ha patentizott kofáink haragos nyelvét ismeri. De nem ismerte s e tekintetben sokkal szerencsésebb volt Sokrates, Görögország legnagyobb bölcse, aki különös félelmes tisztelettel viseltetett a nők iránt, s minden bölcsesége dácára is elkövette azt a bolondot, hogy megnősült. Nejét Xantippának hivták. E jambor némber azzal mulattatta férjét, hogy napról-napra folytonosan perelt. Sokrates pedig állhatatosan hallgatta, amiért egyszer annyira felbőszült Xantippa, hogy egy fazék vizet öntött Sokratesre, mire a bölcs férfi csak ennyit mondott: „tudtam, hogy menydörgés után esső következik." Sokrates e mondására gondolhatott Saphir is, midőn kijelenté, hogy a házizivatar igen hasznos, mert megtisztitja a levegőt. Nagyszerü! de megengedik, hogy jó egészséges gyomor kell hozzá!

A nő menydörgésével szemben hallgató férj gyakran igy sóhajt fel a leöntés után: „hat már sohasem lesz vége?" Szegény férfi, az ég kikerült a boru utan, de a két nem közötti boru csak a sirnál végződik, s talán ez az oka annak, hogy egészen más ranggal tudatja az ember ismerőseivel ha fia, és mással ha leánya születik. A keztyü azonban, melyet a férfi nem dob oda bölcsőjenél a nőnek, ez, ha asszonynyá lesz, papucs alakjaban veszi fel. És a papucs, uraim, legyőzhetetlen fegyver! (Folyt. köv.)

A szociálizmus ismertetése. 2. A szervezkedés célja és haszna, 3. Mit akarunk mi ker. szociálisták? 4. Keresztény munkás-egylet alakitása és alapszabályok szerkesztése. A munkás-egylet megalakult; ideiglenes elnök lett: Szabó István kovács, jegyző: Abelt Imre asztalos. Az alapszabályok felolvastatván, elfogadtattak és felterjesztettek jóváhagyás végett. A tárgysorozat végeztével a mintegy 500 főnyi gyülekezet, melyben a vidék erősen képviselve volt, rendben szétoszlott.

— **Törvényszéki elnök székfoglalója.** Nárai Szabó Elek, a veszprémi kir. törvényszék uj elnöke, Szabó Imre dr. celldömölki járásbiró testvére, a mult héten foglalta el elnöki állását a veszprémi kir. törvényszéknél. A törvényszék teljes ülest tartott, melynek egyetlen tárgya az uj elnök üdvözlése volt. Az uj elnököt Köves János kir. tablabiró üdvözölte, mire Szabó Elek elnök igen szép, mindenkit megnyerő szavakkal válaszolt, Rendkivüli jó hatást keltett az uj elnök körlevele, melyet a hatáskörébe tartozó biróságokhoz és a kezelő személyzethez intézett. — E körlevélben bizalmukat, támogatásukat kéri s egyben felhivja őket, hogy panaszaikkal bizalmasan forduljanak hozzá, mindenkor meg fogja hallgatni panaszukat s iparkodik azokat orvosolni.

— **Cucilista a vizben,** A mult vasárnapi jánosházai keresztény szociálista ülés örömére, egy ottani cipészsegéd alaposan beszedett a szeszesitalokból s az éjféli órákban a nagyvendéglő előtt elhuzódó árokba pottyant be e, melyben most meglehetős mennyiségü viz van. A rendőrök észrevették, hogy valaki az árokban támolyog s nem tud kijönni s hangosan reakialtottak, hogy ki az? Erre a vizbe potytyant cipészsegéd borizü hangon felelte: Én keresztény szociálista vagyok, huzzanak ki, A rendőrök eleget tettek a vizbe pottyant cucilista cipészsegéd óhajának és kihuzták.

— **Baleset a pályaudvaron.** A kiscelli pályaudvaron csütörtökön éjjel, péntekre virradóra sulyos baleset történt. Pályi Imre kocsitologató, kocsik összeakásztása közben elesett, rajta a kerekek keresztül mentek s mindkét lábán sulyos sérülést szenvedett. Valószinü, hogy lábait amputalni kell. Pályi Imre balesetánél sulyos mulasztás terheli az osztálymérnökséget és Kovács pályafelügyelőt, mert a kibontott talpfák nem lettek kavicscsal befedve s azokban akadt meg szegény Pályi Imre, ki e hanyagság miatt egész életére nyomorék lett.

— **A kőszegi vasut kiépitése..** A sopron — kőszegi helyiérdekü vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot mar beterjesztette Kossuth kereskedelmi miniszter a kepviselőházhoz. Mindössze 200 000 korona hiányzik a törzsrészvények jegyzéséből és ezt a csekély összeget a legközvetlenebbül érdekeltek, köztük Sopron város, Vasvármegye és Esterházy Miklós herczeg, bizonyára meg fogják adni. A vasut kiépitése most mar bizonyosra vehető, sőt az épitést magát két héten belül megkezdik. Mar munkasok is érkeztek, akiket a vállalkozó szerződtetett. Az uj vasut tudvalevőleg a győr—sopron—ebenfurti vasut állomásától fog kiágazni és az államvasutak kezelésébe kerül.

— **Visszaélés Kossuth Ferenc nevével.** A biztositási körökben élénk feltünést és megütközést kelt egy külföldi biztositó társaságnak, a „Gresham"-nak az eljarása, melyet méltán lehet a tisztességtelen verseny sorába csatolni, de amellett belevág a politikába is, mert Kossuth Ferencnek a nevével él vissza és nevének a Kossuth névnek varazsaval akarja üzleti spekulációit fedezni. A „Gresham" biztositó társaság, melyről két év előtt sokat beszéltek a társaságnál előfordult nagyaranyu sikkasztások kapcsán, ügynökei által ugyanis igy szól a fama — azt adja be a jó magyar népnek, hogy a „Gresham" tulajképpen Kossuth Ferenc vállalata, annak a házában is lakik, aki tehát a »Gresham„-nál biztosit az Kossuth apánk fián segit. Azok, akik közel állanak a néphez, jól tennék, ha felvilágositanák a függetlenségi eszme ez egyszerü, de lelkes hiveit, hogy a Gresham ügynökei, mikor Kossuth Ferenc nevével házalnak csunya visszaélést követnek el a Kossuth nevével, mert azt felesleges talán külön is hangoztatnunk, hogy ez a visszaélés a Kosszuth Ferenc tudta nélkül történik, s ha tudomást vesz e sorok által arról. ő lesz az első, aki az angol biztositó társaság csunya manővere ellen tiltakozni fog.

— **A baromfitenyésztés fejlesztése.** A baromfitenyésztés országos egyesületnek titkára, Winkler János szép számu közönség érdeklődése mellett Szombathelyen a vármegyeház nagytermében előadást tartott a baromfitenyésztésről.

Bemutatta ez alkalommal a beltetőgép berendezését, kezelését és ismertette azokat a fontos kellékeket, melyek a keltéshez szükségesek. Előadása szerint igen fontos az, hogy a tenyészállat semminemü testi fogyatkozásban ne szenvedjen, a tyuk 1 és fél a kakas 2 és fél évesnél és a kakas mellé ne legyen több tyuk beosztva mint amennyit az megbir.

Fődolog az is, hogy a tojások, melyek a kikeltésre vannak szánva, sem nagyon hideg, se tul meleg helyen ne legyenek tartva, mert olyan tojásból, amely nagyon meghült a legjobb gép sem kelt ki csirkét. Tiz napnál öregebb és 34 óránál fiatalabb tojást nem lehet használni ugyan egy gépben.

A keltető-gépet, midőn a tojások benne el lettek helyezve egy csendes, száraz és napsugártól mentes helyen kell tartani. Az előirt hőmérsékletü gépben a tojásokat minden reggel és este meg kell forgatni, mig a tojás vizsgálat a kezdőnél 7-ik és a 17-ik napon történik. Ha szabályosan ment a keltetés a 19-ik napon csibog a csirke a tojásban.

A keltető gépekből mintegy negyven drb. részben Vasvármegye, részben a szomszédos vármegyék baromfitenyésztői között lesz kiosztva, hogy ezen gépeket kipróbálják és azok elterjesztését, használatba vételét elismerjék.

— **Nemzetközi nagy lóvásár Érsekujvárott** A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület által a f. évben rendezendő XXV-ik nemzetközi lóvásár Érsekujvárott (Budapest és Bécstől gyorsvonaton 2—3 oranyi tavolság) ismét május hó első vasárnap délutanján és az utána következő hétfőn, vagyis május hó 5-én délután és május hó 6-án fog megtartatni. Ezen lóvásár Magyarországon a legjelentékenyebb és legkeresettebb, melyet a tenyésztők és kereskedők egyaránt felkeresnek. Főként a külföldi lókereskedők szokták az érsekujvári lóvasart felkeresni. A mult évben is 600 különféle használatra való ló adatott el. Lakások és istállók az érsekujvári polgármesteri hivatalnál rendelhetők.

— **A chrónikus bronchial hurut** kezelése hetekig, sőt hónapokig is eltart. Szükséges tehat, hogy az ellene használt szerek hosszabb igénybevételre alkalmasak legyenek. E tekintetben kiválik leginkább a „Sirolin-Roche", egy creosot-preparatum, annak utálatos és kellemetlen szaga és ize nélkül. Számos kórházi vizsgálat igazolja, hogy a „Sirolin-Roche" heteken át vehető utálatgerjedés nélkül. Kevesbiti a köpetet, előmozditja az étvágyat és emeli a testsulyt. és „Sirolin-Roche" a gyógyszertárakban árusittatik.

— **A birtokos és a gazdatiszt közötti jogviszony** A királyi Kuria legutóbb a következő birtokosokat és gazdatiszteket érdeklő elvi jelentőségü határozatot hozta: A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony szabályozásáról szóló törvény 18 szakaszának a dolog természetéből folyó, de a törvényjavaslat megokolásaban kifejezett és körülirt értelme szerint a szerződésnek a 16-ik szakasza alapján való felbontására olyan irásbeli értesités szükséges, a melyben a fölbontás oka is elő van adva, ennélfogva sem szóbeli elbocsátás, sem olyan levél a szerződés fölbontására előirt alkalmas értesitésnek nem tekinthető amelyben az elbocsátás okául szolgáló esetek fölhozva nincsenek.

— **Végrehajtók kongresszusa** A birósági végrehajtók orszagos szövetsége idei kongresszusát Győrött tartja meg. A kongresszus pünkösdkor május hó 19-ikén lesz a városháza nagytermében.

— **Olcsóság száz év előtt.** Mindennek megy felfelé az ára, a drágaság nyomasztólag hat már minden háztartásra. A mai drágasag három év előtt, a nagy szárazsag idején kezdődött igazán. Nem termett elég krumpli, buza, takarmány: egymás után emelték fel a husnak, a kenyérnek árát s ez a két legfőbb cikk drágulása maga után vonta még a patkószög dragulását is. És csudalatos, van mar elég buzank, krumplink, takarmányunk, az arak mégis emelkednek, mert az az ár, amelyik már egyszer fenn van, többé le nem száll. Nem volt ez mindig igy. Ezelőtt száz évvel is panaszkodtak a drágaság ellen s akkor Pestmegye generális kongregációja összeült és megszabta az árakat, melyeknél magasabbat szedni tilos volt. A vendéglői arakat a következőkép szabta meg a nemes vármegye: 1. Egy adag leves 2 kr. 2. Egy adag marhahus hozzátartozóval 6 kr. 3. Egy adag főzelék 7 kr. 4. Becsinalt 10 kr. 5. Tészta 10 kr. 6. Marha- vagy vesepecsenye 6 kr. 7. Sertéshus 10 kr. 9. Csirkepecsenye 10 kr. Liba vagy kacsapecsenye 10 kr. 10 kr, 10. Pulykapecsenye 15 kr. 11. Sült hal 15 kr. (Megjegyzés: Minden egyes teritékhez salátát is tartozik adni a vendéglős.) 12. Ha több személyből álló tarsaság eszik, három tál étel ára 12 kr. 13. Ha a három tál étel közt pecsenye is szerepel, akkor minden személy fizet 10 kr. 14. Hát tál ételért, melybe bor, kenyér nincs beleszámitva, minden személy fizet 36 krajcart. (Megjegyzés: A kenyeret vagy zsemlyét a vendéglős abban az árban tartozik felszámitani a vendégnek, mely árban maga vette a péktől.) Ezt az árszabást Pestvármegye közvetlenül a devalvació után, 1812-ben állitotta össze, amikor az árak nagyon drágak lehettek, amikor a papirpénz értéke a névérték egy ötödére szállt le. Egy csirkepecsenye tehát akkor sem 10 krajcár, hanem csak két „sáju"-krajcár, ami a mai pénz szerint három és fél krajcárnak felel meg, ha egy pengő krajcárt 75 o. é. krajcarba számitunk. Ilyen olcsóság volt akkor az országban.

Kérje ingyen

és bérmentve magyar nyelvü, gazdagon illusztrált főárjegyzékemet, 3000-nél több rajzzal, mindennemü nikkel-, ezüst- és aranyórák, valamint mindennemü ezüst arany és ezüst áruk, hangszerek, acél- és bőráruk stb.-ről eredeti gyári árban.

Nikkel remontoir óra	K 2.–
System Roskopf patent óra	K 4.–
Svájci eredeti system Roskopf patent	K 5.–
Bejegyzett „Sas Roskopf" nikkel rem.	K 7.–
Ezüst remontoir óra „Glória" művel	K 7.50
Ezüst remontoir óra dupla fedéllel	K 11.50
Ébresztőóra K 2.90. Konyhaóra	K 3.–
Schwarzwaldi óra K 2.80. Kakukóra	K 8.50

Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás. — Nincsen kockázat! Becserélés megengedve, vagy a pénz vissza!

KONRAD JÁNOS

Első óragyár és szétküldési áruház, Brüx 14. 6 szám. (Csehország.)

Hatóságilag eng. végeladás.

Üzletünk feladása folytán az öszes raktáron levő árukat, u. m.:

vászon, schiffon, női ruhakelmék, mosók, zefirek, butorszövetek, női konfectió, stb.

mélyen leszállitva, a beszerzési áron alul is, végeladás utján árusitjuk el.

Ezen ritkán kinalkozó és csak rövid ideig tartó kedvező alkalmat a n. é. közönségnek b. figyelmébe ajánljuk.

Szombathelyen

Tisztelettel

Wohl és Dukász

felszámolás alatt.

CSATÁRY KÁROLY

polgári és egyenruha szabó

SZOMBATHELY,

Király-utca. Technet-féle házban.

Készítek a legújabb divat szerint, a legkitünőbb [illegible] kivitelben, teljes garancia mellett, mesteri szabásban a legfinomabb magyar, angol és francia szövetekből

férfi-ruhákat

és elvállalom bármiféle

egyenruhák

készítését is.

Kivánatra mintákat küldök, avagy egy levelező-lapon történt meghivásra bárhová személyesen elmegyek.

Szives támogatást kérve, — maradtam illő tisztelettel

Csatáry Károly,
polg. és egyenruha szabó
SZOMBATHELY

Hirdetèseket

juttányos áron felvesz

a kiadóhitalva.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia, elősövény.

Bármily talajban gyorsan fejlődik, sürü, nagy töviseivel embernek és bármily állatnak ellentáll, kitart 70—80 évig, nevelhető oly sürün, hogy apró csirke, malac stb. nem mehet át; ez a legolcsóbb örökös áthatlan kerités. Főelőnye még az is, hogy egész május közepéig a legjobb eredménnyel ültethető, mert a csemeték felásva jeges pincébe tartatnak. Ezer darab 12 kor, rendesen ültetve 50 méter keritéshez elég. Nyomtatott ültetési és kezelési képes utasitást minden rendeléshez adok. Akinek élőkerités nem felel meg, szállithatok **sodronyszövetet**, a legtökéletesebb gyártmányt, olcsón 100, 150 és 200 cm. széleset.

Szőlőlugas minden háznak legszebb disze, egy gyüjtemény 8 fajbót 20 tő, egy tő 2—300 fürtöt terem.

Szőlőoltványok táblás ültetések és hiányok pótlására, 60 legkiválób bor- os csemegefaj, szigoruan válogatott tökéletes forradásu és fajtiszta, dusgyökerü példányok

DELAWARE

sima vessző, minden szál megfakad, csak ez a legnemesebb faj, melyből én 18 év alatt 40 holdat ültettem, 35 hektót terem holdanként, bora édes, erős, oltani, permetezni nem kell és kezeléséhez semmi tudomány sem kell, ezért ellensége sok tudományos szőlőintéző.

Bővebb leirást és képes árjegyzéket tanulságos tartalommal és mindenhez teljes tájékoztatóval ingyen és bérmentve küld:

NAGY GÁBOR szőlőnagybirt. **NAGYKÁGYA**

Levelezés minden nyelven.

Szőlőoltványok

minszterileg előirt minő ségben, 17 faj csemege, 19 borfajban háromféle alanyon, **fajtisztán mesze s talajra is**

Gyökeres vessző Portalis, Sotomis, Monticola, Aramon, Rupentris, Gamin No 1. és 2. kapható:

Vállalati szőlőtelepnél

BILLÉD.

Torontál megye.

Legolcsóbb árak!

Készlet:

271.000 olvány, 260.000 gyökeres.

AZ INTÉZŐSÉG.

Török szerencséje Örök.

Felülmulhatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt **30 millió koronánál több nyereményt** fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; ezek között a két legnagyobb nyereményt és pedig: **ketszer a nagy jutalmat a 600.000** koronás fönvereményt, **a legnagyobb 400.000** koronás fenyereményt, továbbá 5 á 100.000, 3 á 90.000, 3 á 80.000, 3 á 70.000, 7 á 60.000, több 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és ezeken kivül számtalan 10.000, 5000, 3000, 2000, 1000, 500 koronás és egyéb nyeremények.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 20-ik uj magyar osztálysorsjátékban

125.000 sorsjegyre 62.000 pénznyeremény jut

és összesen **16 millió 457.000 korona** hatalmas összeget sorsornak ki.

Legnagyobb nyeremény esetleg 1.000,000 korona,

továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 á 200.000, 2 á 100.000, 2 á 90.000, 2 á 80.000, 3 á 70.000, 2 á 60.000, 1 á 50.000, 3 á 40.000, 3 á 30.000, 6 á 25.000, 9 á 20,000, 13 15.000, 44 á 10.000 korona és még sok egyéb nyeremény.

A hét melyik napja bir Önre jelentőséggel? Rendeljen nálunk oly sorsjegyszámat, mely azon nap mellé van jegyezve, amelyen különös eseményeknek volt részese

Vasárnap	Hétfő	Kedd	Szerda
4935	24299	68989	123039

Csütörtök	Péntek	Szombat
5492	24300	74369

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerü árai: 1/8 eredeti sorsjegy 75 kr. vagy 1·50 K, 1/4 frt 1·50 vagy 3 K, 1/2 frt 3 vagy 6 K, 1/4 frt 6 vagy 12 K. A sorsjegyeket utánvéttel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi április hó 28-ig,

hozzánk bizalommal beküldeni, miután szerencse-sorsjegyeink igen keresettek és gyorsan elfogynak.

Török A. és Társa bankház r.-t.

Sürgönycim Törökök Budapest. Budapesten. Sürgönycim Törökök Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték üzlete. Főárudánk osztálysorsjáték üzletei: Központ: Szervita-tér 3/a. saját palotánkban. I. fiók: Váci-körut 4/a. II. fiók: Teréz-körut/a. III. fiók: Muzeum-körut 11/a.

Olcsó jelzálogkölcsönök.

A **„Kemenesaljai Takarékpénztár Részvénytársaság“** ezennel közhirré teszi, hogy a **„Kőszegi Takarékpénztár Részvénytársaság“-gal** szorosabb összeköttetéshé lépett, miáltal azon kellemes helyzetbe jutott, hogy

jelzálog kölcsönöket

az ingatlanok forgalmi értékének kétharmad része erejéig

5½% kamat mellett

folyósit, rövidebb vagy hosszabb lejáratu törlesztésre.

A jelzálogkölcsönöket intézetünk a benyujtás napjától számitva **egy héten belül** folyósitja. A telekjegyzőkönyvi kivonatokat, valamint a kötelezvényt hitelesittetni **nem kell.** Ezáltal a kölcsönt igénybevevők **tetemes kiadástól kiméltetnek meg.** Drágább, már fennálló jelzálogkölcsönök bélyeg és illetékmentesen rendeztetnek intézetünk által.

Kemenesaljai Takarékpénztár

Részvénytársaság CELLDÖMÖLK

Nyomatott a kiadótulajdonos „Vörösmarty“ könyvnyomda és Napilapkiadó vállalat gyorsnyomdájában Debrecenben, 1907.